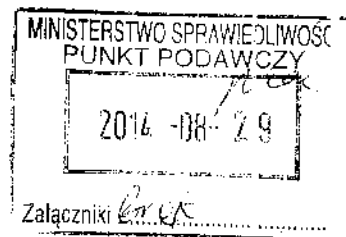

GLÓWNY INSPEKTOR PRACY

Iwona Hickiewicz

Warszawa, 29 sierpnia 2014 r.

GNP-364-4002-13-1/14

Pan

Marek Biernacki

Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

Odpowiadając na pismo z dnia 18 lipca 2014 r. (DPK-III-454-70/14/43) w sprawie projektu ustawy o oświadczeniach o stanie majątkowym osób pełniących funkcje publiczne uprzejmie informuję, że Państwowa Inspekcja Pracy negatywnie ocenia przedłożony projekt. Zastrzeżenia budzi przede wszystkim przewidziane przez projektodawcę ujawnianie oświadczeń o stanie majątkowym poprzez ich zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej urzędu. Zgodnie z projektem obowiązkiem składania oświadczeń o stanie majątkowym mieliby zostać objęci pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy wykonujący czynności kontrolne, a więc inspektorzy pracy. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2012 r. poz. 404 z późn. zm.) inspektorzy pracy, działający w ramach właściwości terytorialnej okręgowych inspektoratów pracy posiadają status organu i z uwagi na wykonywane czynności kontrolno-nadzorcze powinni podlegać szczególnej ochronie. Wiedza o posiadanym majątku i uzyskiwanym dochodzie może bowiem zostać w niewłaściwy sposób wykorzystana przez osoby i podmioty objęte postępowaniem kontrolnym i stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa inspektorów pracy wykonujących zadania służbowe. W przypadku objęcia inspektorów pracy obowiązkiem składania oświadczeń majątkowych zasadnym byłoby wyłączenie ujawniania ich oświadczeń majątkowych, analogicznie jak w przypadku funkcjonariuszy służb specjalnych (art. 10 ust. 2 projektu).

Co do zasady zanegować należy przewidzianą w projekcie zasadę jawności oświadczeń majątkowych. Jako uzasadnienie powszechnego dostępu do oświadczeń majątkowych projektodawca wskazuje na art. 61 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którym

obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

Przywołany artykuł Konstytucji RP określający prawo do informacji o działalności organów władzy publicznej, a także osób pełniących funkcje publiczne nie może stanowić podstawy do naruszania dóbr osobistych, w tym prawa do prywatności osób – pracowników organów, którzy w związku z zajmowanym stanowiskiem nie pełnią funkcji publicznych. Zgodnie z art. 47 Konstytucji RP każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym. O ile zrozumiałe jest założenie, które legło u podstaw podjęcia prac nad projektem (prewencja i kontrola zagrożeń korupcyjnych), to jednak nie można pominąć faktu, że tego rodzaju obowiązek (publikacja oświadczeń w BIP) powoduje nadmierną ingerencję w prywatność nie tylko osób pełniących funkcje publiczne, ale także ich bliskich, co powoduje, że jest on nieadekwatny/wykraczający poza cel ustawy. Mając na uwadze, że organy uprawnione do odebrania oświadczenia majątkowego zobowiązane są do dokonania analizy zawartych w nim informacji oraz – w przypadku powzięcia wątpliwości co do oświadczenia – niezwłocznego przekazania oświadczenia dyrektorowi urzędu kontroli skarbowej oraz CBA, publikowanie oświadczeń na stronie BIP wydaje się nadmiernie ingerować w dobra osobiste pracowników.

Ponadto wskazać należy, iż obecnie indywidualne dane zawarte w deklaracjach podatkowych oraz w innych dokumentach składanych przez podatników objęte są tajemnicą skarbową (art. 293 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, Dz.U. z 2012 r. poz. 749). Wejście w życie przepisów projektowanej ustawy, zgodnie z którą zasadą będzie ujawnienie wszystkich informacji zawartych w złożonym oświadczeniu (z nielicznymi wyjątkami przewidzianymi w art. 10 ust. 4), doprowadzi do stanu, w którym te same dane – np. informacja o uzyskanych dochodach, stanie rachunków bankowych, czy zawartych umowach kredytowych, będą powszechnie dostępne poprzez ich zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej, a jednocześnie objęte tajemnicą skarbową. Wprowadzenie zasady jawności oświadczeń majątkowych może ponadto stać w sprzeczności z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.).

Dodatkowo pragnę zgłosić następujące uwagi do projektu ustawy:

Zgodnie z art. 2 pkt 40 projektu ustawy obowiązek składania oświadczeń majątkowych ma dotyczyć pracowników Państwowej Inspekcji Pracy – okręgowych inspektorów pracy i ich zastępców, pracowników wykonujących czynności kontrolne oraz zatrudnionych na stanowiskach głównego księgowego, radcy prawnego. Z uzasadnienia projektu ustawy wynika, że katalog podmiotowy ustawy poszerzono, względem obowiązującego stanu prawnego, o określone kategorie pracowników Państwowej Inspekcji Pracy, jako posiadających szerokie uprawnienia o charakterze orzeczniczym, uprawnienia do dokonywania czynności w prowadzonych postępowaniach, czy też uprawnienia kontrolne.

W świetle powyższego wskazać należy, że osoby zatrudnione na stanowisku głównego księgowego, radcy prawnego nie posiadają uprawnień o charakterze orzeczniczym, uprawnień do dokonywania czynności w prowadzonych postępowaniach, czy też uprawnień kontrolnych. Zakres obowiązków radcy prawnego określa ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 637), która w art. 6 stanowi, iż zawód radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej, a w szczególności na udzielaniu porad prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed sądami i urzędami. Z kolei osoby zatrudnione na stanowisku głównego księgowego nie są uprawnione do dokonywania czynności, o których mowa w uzasadnieniu projektu ustawy. Tym samym objęcie ww. kategorii pracowników Państwowej Inspekcji Pracy obowiązkiem składania oświadczeń o stanie majątkowym nie znajduje uzasadnienia. Wskazać należy również, że w przypadku innych organów (np. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Narodowy Fundusz Zdrowia) projekt ustawy nie przewiduje objęcia obowiązkiem składania oświadczeń majątkowych osób zatrudnionych na stanowiskach głównego księgowego, radcy prawnego.

Z art. 4 ust. 1 pkt 11 projektu ustawy wynika, że oświadczenie majątkowe miałyby zawierać informacje o dochodzie uzyskanym w roku, za które składane jest oświadczenie oraz każdym innym przysporzeniu majątkowym o wartości powyżej 500 złotych uzyskanym w tym roku. Z brzmienia tego przepisu wynikałoby, iż oświadczenia powinny być składane co roku za poprzedni rok kalendarzowy (analogicznie jak zeznania podatkowe – PIT). Z kolei przepis art. 7 ust. 1 projektu ustawy przewiduje obowiązek składania oświadczeń nie tylko co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, ale również w terminie siedmiu dni od objęcia stanowiska,

funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego, według stanu na dzień objęcia stanowiska, a także w terminie siedmiu dni od dnia zakończenia zajmowania stanowiska, pełnienia funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego ustanie obowiązku składania oświadczenia majątkowego, według stanu na dzień opuszczenia stanowiska. W związku z powyższym pojawia się wątpliwość, jakiego okresu miałyby w takim przypadku dotyczyć informacja o wysokości uzyskanego dochodu – czy miałyby to być informacja o dochodzie uzyskanym w poprzednim roku, czy też o dochodzie uzyskanym w roku składania oświadczenia, tj. od początku roku do dnia - odpowiednio objęcia stanowiska, funkcji, zaistnienia innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego lub zakończenia zajmowania stanowiska, pełnienia funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego ustanie obowiązku składania oświadczenia majątkowego.

Koniecznym byłoby również przeformułowanie art. 7 ust. 1 projektu ustawy, w taki sposób, aby uwzględniał on również złożenie oświadczenia wg stanu na dzień zaistnienia zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego (analogicznie należałoby uregulować kwestię składania oświadczenia w przypadku zaistnienia zdarzenia powodującego ustanie obowiązku składania oświadczenia majątkowego).

Wydaje się również, że przewidziana w projekcie dolna granica przysporzenia majątkowego – powyżej 500 zł, skutkującego obowiązkiem wykazania w oświadczeniu majątkowym, ustalona została na zbyt niskim poziomie, biorąc pod uwagę obowiązujące ceny towarów i usług.

Ponadto, w projekcie nie uregulowano sytuacji osób, które dotychczas nie były zobowiązane do składania oświadczeń o stanie majątkowym, a zajmują stanowiska lub funkcje, z którymi ma wiązać się obowiązek składania takich oświadczeń. W szczególności przepisy nie określają, w jakim terminie osoby te miałyby złożyć oświadczenia i wg stanu na jaki dzień. Powyższe kwestie powinny zostać uregulowane w przepisach przejściowych.

Z poważaniem
